

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА
ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 77 (6189).

20

АПРЕЛЬ

ПАЙШАНБА

1978 йил.

Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДЕКЛАРАЦИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНING
КОНСТИТУЦИЯСИ (АСОСИЙ ҚОНУНИ)НИ ҚАБУЛ ЭТИШ ВА
ЭЪЛОН ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети Ўзбекистон ССР халқи номидан иш қўриб ва унинг суверен хоҳиш-иродасини ифодалаб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети (Асосий Қонуни)ни қабул қилади ва у 1978 йил 19 апрелдан бошлаб қўриб кўрилади, деб эълон қилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛТОВА.
1978 йил, 19 апрель. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНING КОНСТИТУЦИЯСИ (Асосий Қонуни)

В. И. Ленин бошчилигидаги Коммунистик партия раҳбарлигида Россия ишчилари ва деҳқонлари томонидан амалга оширилган Улут Октябрь социалистик революцияси Советлар мамлакатини халқлари ҳаётида жуда катта тарихий воқеа бўлди. Ўзбекистон халқи тақдирини ҳам туб буриштирди.

Социалистик революция йўлига тушиб олган Ўзбекистон меҳнаткаш халқи рус пролетариатининг қардошларча ёрдамида эксплуататорлик тузумини ағдариб ташлади, тарихда биринчи ўлароқ ўз давлатига эга бўлди, капитализмни четлаб ўтиб, феодализмдан социализм йўлига тушиб олди.

Ўзбекистон ССРнинг вужудга келиши ва унинг бошқа қардош иттифоқдош республикалар билан бирга иктиёр равишда ягона кўп миллатли совет социалистик давлати — СССРга бирлашганлиги янги жаҳонда турганда республика меҳнаткашларининг куч ва имкониятларини беқиёс даражада ошириб юборди.

Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимиз меҳнаткашлари туб қайта ўзгаришларни амалга оширишда, социализм ғалабаларини ҳимоя қилиб қолдиришда ва ривожланган социалистик жаҳонга — меҳнат эҳлининг чинакам эркинлиги жаҳонини қурди; бу жаҳонга қудратли ишлаб чиқарувчи кучлар берди, халқнинг фаровонлиги ва маданияти мутасил ошиб бормоқда, ишчилар синфи, қолғоч деҳқонлар ва халқ аъёнларининг бузилмас иттифоқи мустақиллашмоқда, кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси — совет халқи давлат бирлигининг тисоли бўлган, бирлигида коммунизм куриш учун барча миллатлар ва элларни жисллаштирган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи составида тенг ҳуқуқли республикадир.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси халқи коммунизмнинг юксак идеалларига амал қилиб, ўзини бутун совет халқининг айвонлиги қилиб олиб, мамлакатимизда Конституцияни ривожлантиришнинг, Ўзбекистон ССР 1927 йилги Конституцияси, Ўзбекистон ССР 1937 йилги Конституцияси ҳолилари ва принципларининг давомийлигини сақлаб қолди.

лаб қилиб ҳамда СССР иқтимоий тузуми ва сиёсати асосларини мустақамлаб қўйган, граждандарнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчларини, социалистик умумхалқ давлатининг ташкил этилиш принциплари ва мақсадларини белгилаб берган Совет Социалистик Республикасининг Иттифоқининг 1977 йилги Конституцияси (Асосий Қонуни)га мувофиқ ушбу Конституцияни қабул қилади ва эълон этади.

I. ЎЗБЕКИСТОН ССР ИҚТИМОЙ ТУЗУМИ ВА СИЁСАТИНИНГ АСОСЛАРИ 1 БОБ СИЁСИЙ СИСТЕМА

1-модда. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси республика ишчилари, деҳқонлари ва аъёнларининг, барча миллатлари ва элларлари меҳнаткашларининг ироа ва манфаатларини ифодаловчи социалистик умумхалқ давлатидир.

2-модда. Ўзбекистон ССРда бутун ҳокимият халқникидир. Халқ давлат ҳокимиятини Ўзбекистон ССРнинг сиёсий негизини ташкил этган халқ депутатлари Советлари орқали амалга оширади.

Давлатнинг бошқа ҳамма органлари халқ депутатлари Советлари назорати остида ишлайди ва уларга ҳисоб бериб туради.

3-модда. Совет давлати демократик централизм принципи мувофиқ ташкил этилади ва иш олиб боради: давлат ҳокимиятининг барча органлари пастдан то юқоригача сайлаб қўйилади, халқ олдига ҳисоб бериб туради, юқори органларнинг қарорлари қуйи органлар учун мажбурийдир. Демократик централизм ягона раҳбарлиқни жойлардаги та-

шаббаскорлик ва ижодий активлик билан, ҳар бир давлат органининг ва мансабдор шахсининг топирилган иш учун масъул эканлиги билан уйғуллаштирилади.

4-модда. Совет давлати, унинг барча органлари социалистик қонунчилик асосида иш олиб боради, ҳуқуқ-тартиботни, жаҳон манфаатларини, граждандарнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилишни таъминлайди.

Давлат ва жамоат ташкилотлари, мансабдор шахслар СССР Конституциясига, Ўзбекистон ССР Конституциясига ва совет қонунарига риоя қилишга мажбурдирлар.

5-модда. Давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари умумхалқ муҳокамасига чиқарилади, шунингдек умумхалқ ўртасида овозга (референдумга) қўйилади.

6-модда. Совет жаҳонининг раҳбар ва етакчи кучи, совет жаҳонини сиёсий системасининг давлат ва жамоат ташкилотларининг ўзига Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидир.

Марксча-ленинча таълимот билан қуролланган Коммунистик партия жаҳонини ривожлантиришнинг бош иштирокини, СССРнинг янги ва ташқи сиёсат йўлини белгилаб беради, совет халқининг буюк бунёдкорлик фаолиятини раҳбарлик қилади, унинг коммунизм ғалабаси учун курашини планли, илмий асосда олиб боради.

Барча партия ташкилотлари СССР Конституцияси доирасида иш олиб боради.

7-модда. Касаба союзлари, Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ешлар Союзи, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари давлат ва жамоат ишларини бошқаришда, сиёсий, ҳўжалик ва социал-маданий масалаларни ҳал этишда ўз Уставларида қўйилган вазифаларга мувофиқ қатнашадилар.

8-модда. Меҳнат коллективлари давлат ва жамоат ишларини муҳофаза қилиш ҳамда ҳал этишда, ишлаб чиқариш ва социал ривожланишни планлаштиришда, кадрлар тайёрлаш ва уларни жой-жойига қўйишда, қорхоналар ва муассасаларни бошқариш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш масалаларини, ишлаб чиқаришнинг ривожлантириш учун, шунингдек социал-маданий тадбирларга ва моддий

рағбатлантиришга мўлжалланган маблағлардан фойдаланиш масалаларини муҳофаза қилиш ҳамда ҳал этишда қатнашадилар.

Меҳнат коллективлари социалистик мусобақани ривожлантирадилар, илғор иш методларини ёйишга, меҳнат интизомини мустақамлашга қўмақлашадилар. Ўз аъёларини коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялайдилар, уларнинг сиёсий онглигини, маданиятини ва касб малакасини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қиладилар.

9-модда. Социалистик демократияни янада авж олдириш; давлат ва жаҳон ишларини бошқаришда граждандарни тобора кенгрок қатнаштириш, давлат аппаратини тақомиллаштириш, жамоат ташкилотларининг активлигини ошириш, халқ контролчини кучайтириш, давлат ва жаҳон ҳаётининг ҳуқуқий асосини мустақамлаш, қилинаётган ишлардан халқни кенгрок хабардор қилиб туриш, жамоатчилик фикрини доимо ҳисобга олиб бориш совет жаҳонини сиёсий системасини ривожлантиришнинг асосий йўналишидир.

2 БОБ

ИҚТИСОДИЙ СИСТЕМА

10-модда. Ишлаб чиқариш воситаларининг давлат (умумхалқ) ва колхоз-кооператив мулк формасидаги социалистик мулклиги Ўзбекистон ССР иқтисодий системасининг негизидир.

Касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг ўз Уставларидаги вазифаларини амалга оширишлари учун зарур бўлган мол-мулк ҳам социалистик мулкдир.

Давлат социалистик мулкни қўнқалайди ва уни қўпайтириш учун шароит яратиб беради.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг ҚОНУНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР КОНСТИТУЦИЯСИ (АСОСИЙ ҚОНУНИ)НИ КУЧГА КИРИТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети қарор қилади:

1-модда. 1978 йил 19 апрелда қабул қилинган Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР қонунари, Ўзбекистон ССР давлат органларининг бошқа актлари Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Конституциясига ҳилоф бўлганлиги сабабли ўз кучини саклаб қолади.

2-модда. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Конституцияси қабул қилинганга қадар сайланган Ўзбекистон ССР Олий Совети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Ўзбекистон ССРнинг янги Конституциясига шу Олий Советларга берилган барча ваколатларни амалга оширадилар.

Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Конституцияси қабул қилинганга қадар сайланган давлат ҳокимиятининг маҳаллий органлари Ўзбекистон ССРнинг янги Конституциясига халқ депутатлари маҳаллий Советларига берилган ҳамма ваколатларни амалга оширадилар.

Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Конституцияси 84-моддасида белгиланган халқ депутатлари Советларининг ваколат мuddатлари шу Конституция қабул қилинганга қадар сайланган Советларга ҳам жорий этилади.

(Давоми олтинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ
ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ДАВЛАТ ГИМНИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

1. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Давлат гимнининг тексти ва музикавий тахрири тасдиқлансин.

2. Белгилаб қўйилсинки, ушбу Фармон билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР Давлат гимнининг ҳамма жойда ижро этилиши 1978 йил 20 апрелдан жорий қилинади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Х. ПУЛТОВА.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНING ГИМНИ

Темур Фаттоҳ ва Туроб Тўла тексти

Мутал Бурхонов музикаси

Ассалом, рус халқи, буюк оғамиз,
Барҳаёт доҳиймиз Ленин, жонажон!
Озодлик йўлини Сиз кўрсатдингиз,
Советлар юртида ўзбек тоғли шон!

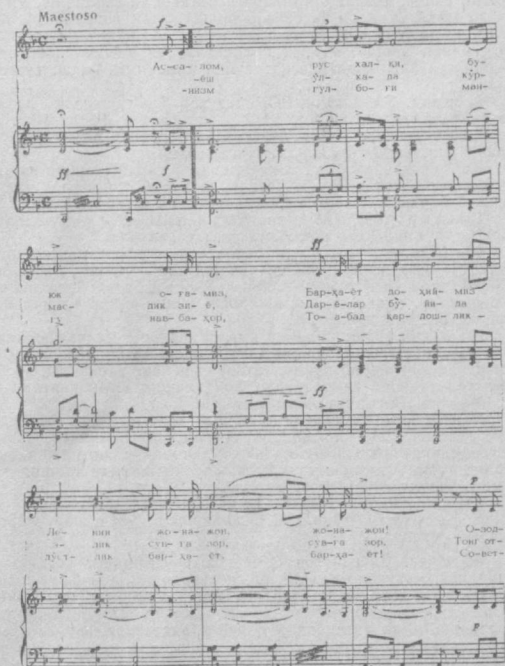
Партия раҳнамо, жон Ўзбекистон,
Серқуёш ўлкасан, обод, баркамол!
Тупроғинг хазина, бахтинг бир жаҳон,
Советлар юртида сенга ёр иқбол!

Серқуёш ўлкада кўрмасдик эиё,
Дарёлар бўйида эдик сувга зор.
Тонг отди, Иқнолоб, Ленин раҳнамо,
Раҳнамо Лениндан халқлар миннатдор!

Партия раҳнамо, жон Ўзбекистон,
Серқуёш ўлкасан, обод, баркамол!
Тупроғинг хазина, бахтинг бир жаҳон,
Советлар юртида сенга ёр иқбол!

Коммунизм гулабоғи мангу наваҳор,
Тоабал доҳиймиз — дўстлик барҳаёт!
Советлар байроғи голиб, барқарор,
Бу байроқ нуридан порлар коннот!

Партия раҳнамо, жон Ўзбекистон,
Серқуёш ўлкасан, обод, баркамол!
Тупроғинг хазина, бахтинг бир жаҳон,
Советлар юртида сенга ёр иқбол!

ЎРТОҚ Э. ГЕРЕКА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев 18 апрель куни Кремлда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Эдвард Герекка Октябрь Революцияси орденини топширди.

Орденини топшириш вақтида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси В. В. Громиин, А. А. Громиин, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, М. А. Суслев, Д. Ф. Устинов, КПСС

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ н у т қ и

Азия ўртоқлари! Биз бутун Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Эдвард Герекка Октябрь Революцияси орденини топшириш учун тўпладик. Бизнинг азия

В. И. Долгих, М. В. Зияманин, Я. П. Рябов, К. В. Рукавов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Заўла Польша Халқ Республикасининг СССРгаги

элчиси К. Ольшевски бор эди.

Мукофотни тантанали топшириш маросимида Л. И. Брежнев ва Э. Герек ўртоқлар нутқ сўзладилар.

дошларча дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришда жуда катта роль ўйнаганлиги учун ана шу юксак совет мукофотини олишга сазовор бўлди.

(Давоми тўртинчи бетда).

Л. И. БРЕЖНЕВ ГАЙАНА БОШ МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Гайана Кооператив Республикаси халқ миллий конгресси партиясининг раҳбари, шу республика Бош министри Форбс Берхэмни 19 апрель куни Кремлда қабул қилди. Л. И. Брежнев билан Ф. Берхэм ўртасида самимий дўстона суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан ёш мустақил Гайана Кооператив Республикаси ўртасидаги дўстлик, бирдамлик ва яхши ҳамкорлик муносабатлари муваффақиятли ривожланиб

бирта яқин эканлигини таъкидладилар. Улар халқаро кескинлигининг юмшатилишини мустақамлаш, халқларнинг ўсиб бораётган қурола-ларини ва халф-хатаридан халос этиш, қуролензалиш соҳасида конкрет натижаларга эришиш борасида барча давлатлар ва халқларнинг актив куч-ғайрат сарфлашлари гоят зарур эканлигини ўқитиб ўтдилар. Томонлар ўзларининг сиёсий ва итти-содий мустақиллигини таъминлашга интилаётган халқларнинг озодлик учун, империализмга, мустамакачи-ликка қарши олиб бораётган курашини қатъий қўллаб-

қувватлаётганликларини аниқли билан изҳор этидилар. Улар ана шу кураш билан социализм мамлакатларини бирдамлигини шу кураш муваффақият қозониши-нинг гаровларидан биридир деб ҳисоблайдилар. Ана шу олижаноб максалларга эри-шишда блокларга қўшилмас-лик ҳаракатининг муҳим роль ўйнаши ҳам таъкидлаб ўтилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Бош секретари-нинг ёрдамчиси А. М. Александров ҳамда Гайана энергетика ва табиий ресурслар министри Х. Жек иштирок этидилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕК ИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ КОНСТИТУЦИЯСИ (Асосий Қонуни)

(Боши биринчи бетда).

Социалистик мулкдан шахсий бойлик ортириш ва бошқа таралган мақсадларда фойдаланишга ҳеч қимнинг ҳаққи йўқ.

11-модда. Давлат мулкни бутун совет халқининг умумий бойлиги, социалистик мулкнинг асосий формасидир. Ер, ер ости бойликлари, сувлар, ўрмонлар фақат давлат мулкдир. Саноатдаги, қурилишдаги ва қишлоқ хўжалигидаги асосий ишлаб чиқариш воситалари, транспорт ва алоқа воситалари, банклар, давлат ташкил этган савдо, коммунал ва бошқа корхоналарнинг мол-мулки, шаҳарлардаги асосий уй-жой фонди, шунингдек давлат вазибаларини бажариш учун зарур бўлган бошқа мол-мулклар давлатникидир.

12-модда. Қолхозлар ва бошқа кооператив ташкилотларининг, уларнинг бирлашмаларининг ишлаб чиқариш воситалари ҳамда уларнинг Уставада кўрсатилган вазибаларини бажариш учун зарур бўлган бошқа мол-мулклар давлатникидир.

Қолхозлар ағгаллаб турган ерлар текни ва бемуддат фойдаланиш учун уларга беришга қўйилади.

Давлат қолхоз-кооператив мулкнинг ривожлантиришга ва уни давлат мулк билан янгилаштиришга қўмаклашади.

Қолхозлар, шунингдек, ердан фойдаланувчиларнинг ҳаммаси ердан самарали фойдаланишлари, уни эҳтиёт қилишлари, унинг умумдорлигини оширишлари керак.

13-модда. Меҳнат билан топишган даромадлар Ўзбекистон ССР граждандари шахсий мулкнинг негизидир. Шахсий мулкда рўзгор ашёлари, шахсий истеъмол буюмлари, қўлайлик ва уйдаги ёрдамчи хўжалик буюмлари, турар-жой ва меҳнат жамғармалари бўлиши мумкин. Граждандарнинг шахсий мулкни ва мулкка ворислик ҳуқуқи давлат томонидан қўриқланади.

Граждандар ёрдамчи хўжалик юритиш (шу жумладан мол ва парранда боқиш), богдорчилик ва сабзавотчилик қилиш учун, шунингдек янқа тартибда уй-жой қуриш учун қонунида белгиланган тартибда бериладиган ер участкаларидан фойдаланишлари мумкин. Граждандар ўзларига беришга ер участкаларидан оқилона фойдаланишга мажбурдирлар. Давлат ва қолхозлар ёрдамчи хўжаликни юритишда граждандарга қўмаклашади.

Граждандарнинг шахсий мулкнида бўлган ёки тасарруфда бўлган мол-мулк меҳнатсиз даромад олиш учун хизмат қилмаслиги, ундан жамият манфаатларига зарар келтирадиган тарзда фойдаланишмаслиги керак.

14-модда. Совет кишиларнинг эксплуатациядан озод меҳнати ижтимоий бойлини қўпайтириш, халқнинг ва ҳар бир совет кишининг фаровонлигини ошириш манбаидир.

Социализмнинг «Хар қимдан қобилиятга яраша, ҳар қимга меҳнатига яраша» деган принципида мувофиқ давлат меҳнат ва истеъмол меъёрини контрол қилиб туради. Солиқ солиниши керак бўлган даромадлардан олинладиган солиқ миқдорини давлат белгилаб беради.

Ижтимоий фойдали меҳнат ва унинг натижалари кишининг жамиятдаги маънафини белгилайди. Давлат моддий ва маънавий стимуллари уйғулаштириб, новаторликни, ишга ижодий муносабатни рағбатлантириб, меҳнатни ҳар бир совет кишининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айлантиришга ёрдам беради.

15-модда. Кишиларнинг ўсиб борувчи моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўла-тўқис қондирish социализмда ижтимоий ишлаб чиқаришнинг олий мақсадидир.

Давлат меҳнаткашларнинг ижодий активлигига, социалистик муносабатга, фан-техника тараққиётининг муваффақиятларига таъмин, экономикага раҳбарликнинг форма ва методларини такомиллаштириб, меҳнат умумдорлигини ўстириш, ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ва иш сифатини оширишни, халқ хўжалигининг узлуқсиз, плани ва мутаносиб ривожланиб боришини таъминлайди.

16-модда. Ўзбекистон ССР экономикаси СССР территориясидаги ижтимоий ишлаб чиқаришнинг, тақсимот ва айир-болашнинг барча бугинларини ўз ичига олган ахлит халқ хўжалик комплексининг таркибий қисмидир.

Экономикага раҳбарлик иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планига асосда, тармон ва территориял принципларига асосда олган ҳолда, марказлаштирилган бошқаруви корхоналар, бирлашмалар ва бошқа ташкилотларнинг хўжалик юритишдаги мустақиллиги ва ташаббускорлиги билан уйғулаштирилган ҳолда амалга оширилади. Бунда хўжалик ҳисоби, фойда, таннаҳар, бошқа иқтисодий воситалар ва стимуллар актив ишга солинади.

17-модда. Ўзбекистон ССРда касб-корлик, ҳунармандчилик, қишлоқ хўжалиги, аҳолига маънавий хизмат кўрсатиш соҳаларида янқа тартибдаги меҳнат фаолиятини, шунингдек граждандарнинг ва граждандар оила аъзоларининг фақат шахсий меҳнатига асосланган бошқа турлардаги фаолиятини қонуни мувофиқ йўл қўйилади. Давлат шахсий меҳнат фаолиятини тартибга солиб, ундан жамият манфаатлари йўлида фойдаланишни таъминлайди.

18-модда. Ўзбекистон ССРда ҳозирги ва келажак авлодларнинг манфаатларини қўлаб, ер ва ер ости бойликлари, сув ресурсларини, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини қўриқлаш ва улардан илмий асосда, оқилона фойдаланиш, ҳаво ва сувни тоза сақлаш, табиий бойликлари узлуқсиз қўпайтириб боришни таъминлаш ва инсоннинг атроф-муҳитини яхшилаш учун зарур чоралар қўрилади.

3 6 0 6

СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА МАДАНИЯТ

19-модда. Ишчилар, деҳқонлар ва зиёлиларнинг бузиламас иттифоқи Ўзбекистон ССРнинг социал негизидир.

Давлат жамиятнинг социал бир хиллигини қўпайтиришга — сирий тафонуларини, шахар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий меҳнат билан jisмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафонуларини йўқотишга, СССРдаги барча миллатлар ва элатларини ҳар томонлама ривожлантиришга ва янгилаштиришга қўмаклашади.

20-модда. Давлат «Хар бир кишининг эркин камол топиш ҳаммаини эркин камол топиш шартидир» деган коммунистик идеалга мувофиқ граждандарнинг ўз ижодий кучларини, қобилиятларини ва истеъодларини ишга солишлари учун, шахсини ҳар томонлама камол топиш учун реал имкониятларни кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

21-модда. Давлат меҳнат шарафтини яхшилаш ва меҳнатни муҳофаза қилиш, уни илмий ташкил этиш тўғрисида, халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш асосида оғир jisмоний меҳнатни қисқартириш, кейинчалик бутунлай тутатиш тўғрисида ғамхўрлик қилади.

22-модда. Ўзбекистон ССРда қишлоқ хўжалик меҳнатини индустриал меҳнатнинг бир турига айлантириш; қишлоқ жойларида халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш, савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат ва коммунал хўжалик муассасаларининг тармоқларини кенгайтириш; қишлоқ ва овулларни обод қилишга айлантириш программаси ижтимоий билан амалга оширилади.

23-модда. Давлат меҳнат умумдорлигини ўстириш асосида меҳнаткашларнинг меҳнат ҳақи, реал даромадлари даражасини қўпайтириш йўлини оғимай амалга ошириди.

Совет кишиларнинг эҳтиёжларини тагин ҳам тўлароқ қондирish мақсадида ижтимоий истеъмол фондлари вуқуд келтирилади. Давлат жамоат ташкилотларининг ва меҳнат коллективларининг кенг иштироки билан шу фондларни қўпайтириш ва одилона тақсимлашни таъминлаб туради.

24-модда. Ўзбекистон ССРда соғлиқни сақлаш, социал таъминот, савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат ва коммунал хўжалик давлат системалари ишлаб турибди ва ривожлантирилади.

Давлат аҳолига хизмат кўрсатишнинг ҳамма соҳаларида кооператив ва бошқа жамоат ташкилотларининг фаолиятини рағбатлантиришга, Давлат оммавий физкультура ва спорт-ни ривожлантиришга қўмаклашади.

25-модда. Ўзбекистон ССРда халқ маорифининг ягона системаси мавжуд бўлиб, такомиллаштирилмоқда, у граждандарга умумий таълим бериш ва касб-хўнар ўргатишни таъминлайди. Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашга, маънавий ва jisмоний жиҳатдан камол топтиришга хизмат қилади, уларни меҳнатга ва ижтимоий фаолиятга тайёрлайди.

26-модда. Давлат жамиятнинг эҳтиёжларига мувофиқ фанни плани равишда ривожлантириш ва илмий кадрлар тайёрлашни таъминлайди, илмий тадқиқотларнинг натижаларини халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни ташкил қилади.

27-модда. Давлат совет кишиларини ахлоқий ва эстетик тарбиялаш, уларнинг маданий сависини ошириш учун маънавий бойликлари қўриқлаш, қўпайтириш ва улардан кенг фойдаланиш ҳақида ғамхўрлик қилади.

Ўзбекистон ССРда профессионал санъатни ва халқ бадиий ижодкорлигини ривожлантириш ҳар жиҳатдан рағбатлантирилади.

4 6 0 6

ТАШҚИ СИЁСИЙ ФАОЛИЯТ ВА СОЦИАЛИСТИК ВАТАННИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ

28-модда. Ўзбекистон ССР ўзининг ташқи сиёсий фаолиятда СССР Конституциясида белгиланган ташқи сиёсат мақсадлари, вазибалари ва принципларига амал қилади.

Урушни пропаганда қилиш Ўзбекистон ССРда манъ этилади.

29-модда. СССР Конституциясида мувофиқ социалистик Ватанни ҳимоя қилиш давлатнинг энг муҳим функцияларида кирати ва бутун халқнинг ишидир.

Социалистик ғалабаларни, совет халқининг тинч меҳнатини, давлатнинг суверенитетини ва территориял бутунлигини ҳимоя қилиш мақсадида СССР Қўролли Кучлари барпо қилинган ва умумий мажбурий ҳарбий хизмат жорий этилган.

СССР Қўролли Кучларининг халқ олдидagi бурчи — социалистик Ватанни пухта ҳимоя қилиш, ҳар қандай агрессорга дарҳол зарба беришга қаратилган даражада доимий жағворлар тайёр бўлиб туришдир.

30-модда. Ўзбекистон ССР мамлакатининг хавфсизлигини ва муҳофаза қобилиятини таъминлашда, СССРнинг Қўролли Кучларини барча зарур нарсалар билан қўроллантиришда иштирок этади.

Давлат органларининг, жамоат ташкилотларининг, мансабдор шахсларнинг ва граждандарнинг мамлакат хавфсизлигини таъминлашга ва унинг муҳофаза қобилиятини мустаҳкамлашга доир бурчлари СССР Иттифоқи қонуллари билан белгиланади.

II. ДАВЛАТ ВА ШАХС

5 6 0 6

ЎЗБЕК ИСТОН ССР ГРАЖДАНЛИГИ, ГРАЖДАНЛАРНИНГ ТЕНГ ХУҚУҚЛИГИ

31-модда. СССРда белгилаб қўйилган ягона иттифоқ граждандлигига мувофиқ Ўзбекистон ССРнинг ҳар бир граждани СССР граждандир.

Совет граждани бўлиш ва совет граждандлигидан маҳрум бўлиш асослари ва тартиби СССР граждандлиги тўғрисидаги Қонуни билан белгиланади.

Бошқа иттифоқдош республикаларнинг граждандари Ўзбекистон ССР территориясида Ўзбекистон ССР граждандари билан бир хилдаги ҳуқуқдан фойдаланадилар.

Ўзбекистон ССР граждандари чет элларда Совет давлати ҳимояси ва паноҳида бўлади.

32-модда. Ўзбекистон ССР граждандари ўзларининг насл-насабидан, социал ва мулкий мавқеидан, ирқи ва миллатидан, жинси, маъмулоти, тили, динга муносабати, машғулотини турли ва характери, яшаш жойи ва бошқа ҳолатларидан қатъи назар қонуни олдига тенгдирлар.

Иқтисодий, сиёсий, социал ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида Ўзбекистон ССР граждандарининг тенг ҳуқуқлиги таъминланади.

33-модда. Ўзбекистон ССРда хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқларга эгадилар.

Бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши хотин-қизларга илм олишда ва касб-хўнар ўрганишда, меҳнатда, меҳнат учун ҳақ тўлашда ва ишда кўтарилишда, ижтимоий-сиёсий ва маданий фаолиятда эркаклар билан тенг имкониятлар бериб қўйиш, шунингдек хотин-қизларнинг меҳнатини ва соғлигини сақлашга доир махсус чоралар қўриш; меҳнатни оналик билан боғлаб қўриб олиб бориш учун элларга шарафот яратиш; оналик ва болаликни ҳуқуқий ҳимоя қилиш, моддий ва маънавий жиҳатдан қўлаб-қувватлаш, шу жумладан, қўмилдор хотинларга ва оналарга ҳақ тўланадиган отпускарлар ва бошқа имтиёзлар бериш, ёш болали аёлларнинг иш вақтини аста-секин қисқартириб бориш йўли билан таъминланади.

Хотин-қизларнинг илм олиш, касб-хўнар танлаш, давлат ҳаётида, ижтимоий ва маданий ҳаётда қатнашиш ҳуқуқларини, шунингдек ўқуқларини оила ва турмушдаги ҳуқуқларини камситиб, тенг ҳуқуқлигини бузиш қонунга мувофиқ жазоланади.

34-модда. Турли ирқ ва миллатларга мансуб Ўзбекистон ССР граждандари тенг ҳуқуқларга эгадилар.

Бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши СССРдаги барча миллатлар ва элатларини ҳар томонлама камол топтириш ва янгилаштириш сиёсати билан, граждандарни совет ватанпарварлиги ва социалистик иттифоқчилик руҳида тарбиялаш билан, она тилидан ва СССРдаги бошқа халқларнинг тилларидан фойдаланишга имкон берилиши билан таъминланади.

Ҳуқуқларини ҳар қандай бўлмаси тўғрисида-тўғри ёки бошқа йўллар билан чеклаш, ирқий ва миллий белгиларига қараб, граждандарга тўғрисида-тўғри ёки бошқа йўллар билан имтиёзлар бериш, шунингдек ирқий ёки миллий мунозалани, адоватни ёки камситишни ҳар қандай тарғиб қилиш қонунга мувофиқ жазоланади.

35-модда. Ўзбекистон ССРда чет эл граждандарига ва граждандлиги бўлмаган шахсларга қонунида назарда тутилган ҳуқуқлар ва эркинликлар, шу жумладан ўзларига тегишли шахсий, мулкий, оилавий ва бошқа ҳуқуқларига ҳимоя қилмоқ учун савдо ва давлатнинг бошқа органларига мурожаат қилиш ҳуқуқи таъминланади.

Ўзбекистон ССР территориясидаги чет эл граждандари ва граждандлиги бўлмаган шахслар СССР Конституциясини, Ўзбекистон ССР Конституциясини ҳурматлашга ва совет қонунарига риоя қилишга мажбурдирлар.

36-модда. Меҳнаткашларнинг манфаатларини ва тинчлик ишини ҳимоя қилганликлари учун, революцион ва миллий-озодлик ҳаракатида қатнашганликлари учун, прогрессив ижтимоий-сиёсий, илмий ёки бошқа ижодий фаолият учун таъриб қилинган аниқайиларга Ўзбекистон ССР бошқа ва ҳуқуқини беради.

6 6 0 6

ЎЗБЕК ИСТОН ССР ГРАЖДАНЛАРИНИНГ АСОСИЙ ХУҚУҚЛАРИ, ЭРКИНЛИКЛАРИ ВА БУРЧЛАРИ

37-модда. Ўзбекистон ССР граждандари СССР Конституциясида, Ўзбекистон ССР Конституциясида ва совет қонунарида ёзилган қилинган ва таъминланган социал-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлар ҳамда эркинликларнинг ҳаммасига тўлиқ эгадилар. Социалистик тузуом социал-иқтисодий ва маданий ривожланиш программалари бажарила ботган сари граждандарнинг ҳуқуқларини ва эркинликларини кенгайтириш, уларнинг турмуш шaroитини узлуқсиз яхшилаб боришни таъминлайди.

Граждандарнинг ҳуқуқлар ва эркинликлардан фойдаланишлари жамият ва давлатнинг манфаатларига, бошқа граждандарнинг ҳуқуқларига зарар етказмаслиги керак.

38-модда. Ўзбекистон ССР граждандари меҳнат қилиш ҳуқуқига, яъни меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ва камийда давлат томонидан белгиланган минимал миқдорда ҳақ тўланадиган ва таъминланган иш олиш ҳуқуқига, шу жумладан ўзларининг лаёқатларига, қобилиятларига, касб-хўнар малакаларига, билимларига мувофиқ равишда ва жамият эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда касб, машғулот ва иш танлаш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ социалистик хўжалик системаси билан, ишлаб чиқарувчи кучларни муттасил ўстириш билан, текнига насб ўргатиш билан, меҳнат малакасини ошириш ва янги ихтисосларни ўргатиш билан, касб танлаш ва ишга жойлаштириш системаларини ривожлантириш билан таъминланади.

39-модда. Ўзбекистон ССР граждандари дам олиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ ишчи ва хизматчилар учун 41 соатдан ошмайди-ган иш ҳафтиста белгиланиши билан, бир қатор касблар ва ишлаб чиқаришлар учун қисқартирилган иш кўни билан, туғи-ги пайтларда қисқартирилган иш вақти билан; ҳар йили ҳақ тўланадиган отпускарлар бериш билан, ҳар ҳафта дам олиш кўнлари бериб туриш билан, шунингдек маданий-оқартув ва соғломлаштириш муассасалари шохобчаларини кенгайтириш, оммавий спортни, физкультурани ва туризмни ривожлантириш билан; истиқомат жойида дам олиш учун қўлай имкониятлар ҳамда бўш вақтдан оқилона фойдаланиш учун бошқа шароитлар яратиш билан таъминланади.

Қолхозчилар иш вақтининг ва дам олиш вақтининг муддатини қолхозлар белгилайди.

40-модда. Ўзбекистон ССР граждандари соғлиқларини сақлаш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ давлат соғлиқни сақлаш муассасалари томонидан текни малакали медицина ёрдами берилиши билан; граждандарни даволан ва соғлиқларини мустаҳкамлаш учун хизмат қилгандаги муассасаларни қўпайтириш билан; хавфсизлик техникасининг ва ишлаб чиқариш санитариясининг ривожлантирилиши ва такомиллаштирилиши билан; кенг профиланги тадбирларини ўтказиш билан; атроф муҳитни соғломлаштириш тадбирларини қўриш билан; ёш авлодининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш, шу жумладан ўқитишга ва меҳнат тарбиясига тааллуқли бўлмаган болалар меҳнатини таъқиқлаш билан; касалликнинг олдини олиш ва уни қамайтиришга, граждандарнинг узоқ йил актив ҳаёт кечириларини таъминлашга қаратилган илмий тадқиқотларни кенг аж олдириш билан таъминланади.

41-модда. Ўзбекистон ССР граждандари қариган чоғда, касал бўлиб қолганларида, меҳнат қобилиятини тўла ёки қисман йўқотганларида, шунингдек буюқсиз қолганларида моддий таъминот олиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ ишчилар, хизматчилар ва қолхозчиларни социал страховани қилиш билан, меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганда нафақалар тўлаш билан; ёшига қараб, инвалидлик учун ва буюқсиз қолганда давлат ва қолхозлар ҳисобидан пенсиялар тўлаш билан; меҳнат қобилиятини қисман йўқотган граждандарни ишга жойлаштириш билан; қариб қолган граждандарга ва инвалидларга ғамхўрлик қилиш билан; социал таъминотнинг бошқа формалари билан таъминланади.

42-модда. Ўзбекистон ССР граждандари уй-жойли бўлиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ давлат ва жамоат уй-жой фондини ривожлантириш ва қўриқлаш билан, кооператив ва янқа тартибдаги уй-жой қурилишига қўмаклашиш билан, обод уй-жой қурилиш программаси амалга оширила ботган сари бериб бериладиган уй-жой майдонини жамоатчилик контроли остида одилона тақсимлаш билан, шунингдек квартира ва коммунал хизмат ҳақининг камлиги билан таъминланади. Ўзбекистон ССР граждандари ўзларига бериб қўйилган уй-жойларни авайлаб сақлашлари керак.

43-модда. Ўзбекистон ССР граждандари илм олиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ илм олишнинг ҳамма турлари текнилиги, ёшларга умумий мажбурий ўрта таълим бериш амалга оширилиши, ўқитишни ҳаёт билан, ишлаб чиқариш билан боғлаш асосида ҳунар-техника таълими, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантириш билан; сиртки ва кечки таълимни ривожлантириш билан; ўқувчиларга ва студентларга давлат стипендиялари ва имтиёзлар бериш билан; мактаб дарсликларини текни бериш билан; мактабда она тилида ўқитиш имкониятини яратиш бериш билан; мустақил билим олиш учун шарафот яратиш бериш билан таъминланади.

44-модда. Ўзбекистон ССР граждандари маданият ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ Ватан ва жаҳон маданиятининг давлат ва жамоат фондларида сақланган боёқларидан ҳаммага баҳраманд қилиш билан; Ўзбекистон ССР территориясида маданий-оқартув муассасаларини ривожлантириш ва бир текис жойлаштириш билан; телевидение ва радиони, кинотеатр қилиш ишини ва вақтга мавзуби, текни кутубхоналар шохобчаларини ривожлантириш билан; чет давлатлар билан маданий алоқаларни кенгайтириш билан таъминланади.

45-модда. Коммунистик қурилиш мақсадидаги мувофиқ Ўзбекистон ССР граждандарига илмий, техник ва бадиий ижод эркинлиги таъминланади. Бу эркинлик илмий тадқиқотларни, ихтирочилик ва рационализаторлик фаолиятини кенг аж олдириш, адабиёт ва санъатни ривожлантириш билан таъминланади. Давлат бунинг учун зарур моддий шароитларни яратиш беради, қўлиги жамиятларини ва ижодий соҳаларни қўлаб-қувватлаб туради, ихтиролар ва рационализаторлик тақлифларини халқ хўжалигига ва ҳаётнинг бошқа соҳаларига жорий этишни ташкил қилади.

Авторлар, ихтирочилар ва рационализаторларнинг ҳуқуқлари давлат томонидан қўриқланади.

46-модда. Ўзбекистон ССР граждандари давлат ва жамоат ишларини бошқаришда, умумдавлат ва маҳаллий аҳамиятта молик қонуналар ва қарорларни муҳофаза этиш ва қабул қилишда қатнашиш ҳуқуқига эгадилар.

Бу ҳуқуқ халқ депутатлари Советларига ва сайлаб қўйилган бошқа давлат органларига сайлаш ва сайланиш, умум-халқ мухокамалари ва овоз беришда, халқ контролида, давлат органлари, жамоат ташкилотлари ва қўлиги, жамоат органлари ишларида, меҳнат коллективлари ҳамда истиқомат жойидаги йиғилишларда қатнашиш имконияти билан таъминланади.

47-модда. Ўзбекистон ССРнинг ҳар бир граждани давлат органларининг ва жамоат ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш тўғрисида уларга тақлифлар қилиш, ишдаги камчиликларни таъқиқ қилиш ҳуқуқига эгадир.

Мансабдор шахслар граждандарнинг тақлифларини ва аризаларини белгиланган муддатларда қўриб чиқишга, уларга жавоб бериш ва зарур чоралар қўришга мажбурдирлар.

Танқид учун таъқиқ қилиш таъминланади. Танқид учун таъқиқ этиш шахслар жавобгарликка тортилди.

48-модда. Халқнинг манфаатларига мувофиқ ва социалистик тузумин мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мақсадида Ўзбекистон ССР граждандарига сўз, матбуот, йиғилишлар, митинглар, кўчаларда намойишлар қилиб юриш эркинликлари таъминланади.

Бу сиёсий эркинликларни амалга ошириш меҳнаткашларга ва уларнинг ташкилотларига жамоат биноларини, кўчалар ва майдонларни бериб қўйиш, ахборотни кенг тарқатиш, матбуот, телевидение ва радиода фойдаланиш имкониятини бериб қўйиш билан таъминланади.

49-модда. Коммунистик қурилиш мақсадидаги мувофиқ Ўзбекистон ССР граждандари сиёсий активлигини ва ташаббускорлигини ривожлантиришга, ўзларининг хилма-хил манфаатларини қондиршга қўмаклашувчи жамоат ташкилотларига уюшиш ҳуқуқига эгадилар.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНING КОНСТИТУЦИЯСИ (Асосий Қонуни)

(Боши 1 ва 2-бетларда)

3) Ўзбекистон ССР составида янги автоном республикалар тузиб, СССР Олий Советининг тасдиғига ҳавола қилиш;
4) Ўзбекистон ССР қонуналарини чиқариш;
5) давлат тартибини, граждандарнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини муҳофаза этиш;
6) давлат ҳокимияти ва бошқаруви республика ҳамда маҳаллий органларнинг ташкил этиш ва уларнинг фаолияти тартибини белгилаш;

7) ягона социал-иқтисодий сиёсат юргизиш, Ўзбекистон ССР экономикасида раҳбарлик қилиш; фан-техника тараққиётини ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва уларнинг муҳофаза этилиши тадбирларини таъминлаш;

8) Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат пландарини, Ўзбекистон ССР Давлат бюджетини тузишдаги ҳисоботларни тасдиқлаш. Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетининг, областлар, Тошкент шаҳри бюджетларининг икки этилишига раҳбарлик қилиш;

9) ССР Иттифоқи қонуналарига биноан Ўзбекистон ССР Давлат бюджетига тушадиган даромадларини белгилаш;

10) халқ ҳўжалигининг иттифок-республика ва республика бўйсунувидagi тармоқларига, республикага бўйсунувчи бирлашмалар ва корхоналарга раҳбарлик қилиш;

11) ердан, ер ости бойликлари, ўрмонлардан, сувлардан фойдаланиш тартибини белгилаш; агроф муҳитини муҳофаза қилиш;

12) уй-жой ва коммунал ҳўжалиғига, савдо ва умумий оватланишга, аҳолига маиший хизмат кўрсатишга, уй-жой қурилишига ҳамда шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктларининг ободончилиғига, йўл қурилишига ва транспортга раҳбарлик қилиш;

13) Ўзбекистон ССР халқ маорифига, маданият ва илмий таълимотларига ҳамда муассасаларига, соғлиқни сақлашга, физкультура ва спортга, социал таъминотга раҳбарлик қилиш; тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза этиш;

14) Ўзбекистон ССР суллари ҳукм этган граждандарни авф этиш ва гуноҳидан ўтказиш;

15) халқаро муносабатларда Ўзбекистон ССР номидан вакилик қилиш;
16) республика аҳамиятига эга бўлган бошқа масалаларни ҳал этиш.

75-модда. СССР қонуналари Ўзбекистон ССР территориясида мажбурийдир.

76-модда. Ўзбекистон ССР чет давлатлар билан алоқа боғлаш, улар билан шартномалар тузиш ҳамда дипломатия ва консуллик вакиллари айирбошлаш, халқаро ташкилотлар фаолиятида иштирок этиш ҳуқуқига эга.

77-модда. Ўзбекистон ССРнинг суверен ҳуқуқлари СССР Конституциясига биноан ССР Иттифоқи томонидан қўриқланади.

8 6 0 6

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АВТОНОМ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ

78-модда. Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси — Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси составидаги совет социалистик давлат бўлиб, ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР ҳуқуқлари доирасида қирмайдиган ўз ихтиёридаги масалаларни муайян ҳал этади.

Қорақалпоғистон АССР СССР Конституциясига ва Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ бўлган ҳамда автоном республиканинг ҳусусиятларини ҳисобга олган ўз Конституциясига эга.

79-модда. Қорақалпоғистон АССР Ўзбекистон ССР ва ССР Иттифоқи ихтиёридаги масалаларни ҳал этишда Ўзбекистон ССР ва ССР Иттифоқининг тегишли давлат ҳокимияти ҳамда бошқаруви олий органлари орқали қатнашади.

Қорақалпоғистон АССР ўз территориясида комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлайди. Шу территорияда ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР ваколатлари амалга ошириладиган кўмаклашди, СССР ва Ўзбекистон ССР давлат ҳокимияти ҳамда бошқаруви олий органларининг қарорларини бажаради.

Қорақалпоғистон АССР ўз ихтиёридаги масалалар юзасидан иттифоққа ва республикага (Ўзбекистон ССРга) бўйсунувчи корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг фаолиятини мувофиқлаштиришда ҳамда контрол қилади.

80-модда. Қорақалпоғистон АССР территориясини унинг розилигисиз ўзгартиришни мумкин эмас.

81-модда. Ўзбекистон ССР қонуналари Қорақалпоғистон АССР территориясида мажбурийдир. Қорақалпоғистон АССР қонуни Ўзбекистон ССР қонунидан фарқ қилган тақдирда Ўзбекистон ССР қонуни амал қилади.

IV. ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИ ВА УЛАРНИ САЙЛАШ ТАРТИБИ

9 6 0 6

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ СИСТЕМАСИ ВА ФАОЛИЯТИ ПРИНЦИПЛАРИ

82-модда. Халқ депутатлари Советлари — Ўзбекистон ССР Олий Совети, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети, халқ депутатлари област, район, шаҳар, шаҳарлардаги район, посёлка, қишлоқ ва овул Советлари — давлат ҳокимияти органларининг ягона системасини ташкил этади.

83-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг ва Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг ваколат мuddати — беш йил.

Халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ваколат муддати икки ярим йил.

Халқ депутатлари Советларига сайлов тегишли Советларнинг ваколат мuddати туғашидан камда икки ой илгари таъинланади.

84-модда. Халқ депутатлари тегишли Советларининг ихтиёрига берилган энг муҳим масалалар уларнинг сессияларида кўриб чиқиладиган ва ҳал этилади.

Халқ депутатлари Советлари доимий комиссияларини сайлайдилар, икки қилувчи ва бошқарувчи органларини, шунингдек уларга ҳисоб берадиган бошқа органларини тузишлари.

85-модда. Халқ депутатлари Советлари давлат контролнинг корхоналар, колхозлар, муассасалар ва ташкилотлардаги меҳнатчиларнинг жамоат контроли билан уйғунлаштирувчи халқ контроли органларини тузишлари.

Халқ контроли органлари давлат пландар ва топшириқларнинг бажарилишини контрол қиладилар, давлат иқтисодиёти бўлишига, махаллийлик, ишга маҳкамачилик назари билан қараш қўриқларига, ҳўжасизлик ва исрофгарчилик, сансалорлик ва бюрократизмга қарши курашди; давлат аппаратини ишнинг тақомиллаштиришга кўмаклашадилар.

86-модда. Халқ депутатлари Советлари бевосита ёки ўзлари тузган органлар орқали давлат, ҳўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қиладилар, қарорлар қабул қиладилар, уларнинг иқросини таъминлайдилар, қарорларнинг амалга оширилишини контрол қиладилар.

87-модда. Халқ депутатлари Советларининг фаолияти масалаларини коллектив бўлиб, эркин, амалий муҳомаа қилиш ва ҳал этиш, ошкоралик, икки қилувчи ва бошқарувчи органларнинг, Советлар тузадиган бошқа органларнинг Советларга ва аҳолига мунтазам ҳисоб бериш туруши, уларнинг ишига граждандарни кенг кўламда қатнаштириш асосида қурилади.

Халқ депутатлари Советлари ва улар тузадиган органлар ўз ишлари ва қабул қилган қарорларни ҳақида аҳолини мунтазам хабардор қилиб турадилар.

10 6 0 6

САЙЛОВ СИСТЕМАСИ

88-модда. Халқ депутатларининг ҳамма Советларига депутатлар сайлаш умумий, тенг ва тўппа-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади.

89-модда. Депутатлар сайлаш умумийдир: Ўзбекистон ССРнинг 18 ёшга тўлган барча граждандар сайлаш ва сайлашни ҳуқуқига эгадилар, ақлдан озганлиги қонунда белгиланган тартибда аниқланган кишилар бундан мустаснодир.

90-модда. Депутатлар сайлаш тенгдир: ҳар бир сайловчи бир овозга эгадир, ҳамма сайловчилар сайловда тенг асосда иштирок этадилар.

91-модда. Депутатлар тўппа-тўғри сайланади: халқ депутатларининг барча Советларига депутатларни граждандар бевосита сайлайдилар.

92-модда. Депутатлар сайлашда яширин овоз берилади: сайловчиларнинг ўз истакларини билдиришини контрол қилишга йўл қўйилмайди.

93-модда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, касабо союзларининг, Бутуниттифок Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг ташкилотларига, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотларига, меҳнат коллективларига, шунингдек ҳарбий қисмларда ҳарбий хизматчилар йиғилишларига берилади.

Ўзбекистон ССР граждандарининг ва жамоат ташкилотларининг депутатликка номзодларининг сиёсий, амалий ва шахсий сифатларини эркин ва ҳар тарафлама муҳомаа қилиш, шунингдек йиғилишларда, матбуотда, телевидение, радио орқали агитация қилиш ҳуқуқи қатъиянлаштирилади.

Халқ депутатлари Советларига сайлов билан боғлиқ харажатлар давлат ҳисобидан бўлади.

94-модда. Халқ депутатлари Советларига депутатлар сайлаш сайлов округлари бўйича ўтказилади. Ўзбекистон ССР граждандар, қонда таркибда, халқ депутатларининг иккитадан ортқи Советга сайланиши мумкин эмас.

Жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари вакиллари билан ҳарбий қисмлардаги ҳарбий хизматчилар йиғилишлари вакиллари билан тузиладиган сайлов комиссиялари Советларга сайлов ўтказишни таъминлайдилар.

Халқ депутатлари Советларига сайлов ўтказиш тартиби ССР Иттифоқи, Ўзбекистон ССР қонуналари билан, Қорақалпоғистон АССРда эса, шунингдек, Қорақалпоғистон АССР қонуналари билан белгиланади.

95-модда. Сайловчилар ўз депутатларига нақазлар берадилар.

Халқ депутатларининг тегишли Советлари сайловчиларнинг нақазларини кўриб чиқиладиган, иқтисодий ва социал ривожланиш пландарини ишлаб чиқиш ва бюджетни тузишда уларни ҳисобга оладилар, нақазларнинг бажарилишини ташкил этадилар ва нақазлар нақдай бажариладигандан граждандарни хабардор қиладилар.

II 6 0 6

ХАЛҚ ДЕПУТАТИ

96-модда. Депутатлар халқ депутатлари Советларида халқнинг муҳтор вакиллари.

Депутатлар Советларининг ишида қатнашиб, давлат, ҳўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини ҳал этадилар, Советларнинг қарорларини амалга оширишни ташкил қиладилар, давлат органларининг, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларининг иш устида контроллик қиладилар.

Депутат ўз фаолиятида умумдавлат манфаатларига амал қилади, сайлов округи аҳолисининг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олади, сайловчиларнинг нақазларини амалга оширишга эришади.

97-модда. Депутат ўз ваколатларини ишлаб чиқариш ёки хизмат фаолиятини тўхтатишдан ҳолда амалга оширади. Совет сессиялари вақтида, шунингдек депутатлик ваколатларини амалга ошириш учун қонунда кўзда тутилган бошқа ҳолларда депутат ишлаб чиқариш ёки хизмат вазиёларини бажаришдан овоз қилиб, унинг доимий иш жойидан ўртача иш ҳақи сақлаб қолинади.

98-модда. Депутат тегишли давлат органлари ва мансабдор шахсларга сўров билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эгадир, улар сўровга Совет сессиясида жавоб беришлари шарт. Депутат барча давлат ва жамоат органларига, корхоналар, муассасалар, ташкилотларга депутатлик фаолияти масалалари юзасидан мурожаат қилишга ва ўзи қўйган масалаларни кўриб чиқишда иштирок этишга ҳақлидир. Тегишли давлат ва жамоат органларининг корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари депутатни дарҳол қабул қилишга ва унинг тақлифларини белгиланган муддатларда кўриб чиқишга мажбурийдилар.

99-модда. Депутатга ўз ҳуқуқларини ва вакилларининг ҳеч монесиз ва самаралар амалга ошириш учун шарт-шароит таъминлаб берилади.

Депутатларнинг дахлсизлигини, шунингдек депутатлик фаолиятининг бошқа гарантсиялари депутатлар статуси туғрисидаги Қонулда ҳамда ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонуналарида, Қорақалпоғистон АССРда эса Қорақалпоғистон АССР қонуналарида ҳам белгиланади.

100-модда. Депутатлар ўз иши ва Советнинг иш тўғрисида сайловчилар олдига, шунингдек уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган коллективлар ва жамоат ташкилотлари олдига ҳисоб бериб туриши шарт.

Сайловчиларнинг ишончини оқламаган депутат сайловчилар кўпчилигининг қарори билан қонунда белгиланган тартибда истаган вақтда қақириб олиниши мумкин.

V. ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИНИНГ ВА БОШҚАРУВИНИНГ ОЛИЙ ОРГАНЛАРИ

12 6 0 6

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ

101-модда. Ўзбекистон ССР давлат ҳокимиятининг олий органи Ўзбекистон ССР Олий Советидир.

Ўзбекистон ССР Олий Совети СССР Конституциясига ва ушбу Конституцияга биноан Ўзбекистон ССР ихтиёрига берилган ҳамма масалаларни ҳал этишга ҳақлидир.

Ўзбекистон ССРнинг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартишлар киритиш; Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат пландарини, Ўзбекистон ССР давлат бюджетини ва уларнинг бажарилиши ҳақидаги ҳисоботларни тасдиқлаш; Ўзбекистон ССРнинг ўзига ҳисоб берадиган органларини тузиш фақат Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон ССР қонуналари Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан ёки Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорига биноан ўтказиладиган халқ овоз бериши (референдум) йўли билан қабул қилинади.

102-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети аҳолини сони тенг бўлган сайлов округларидан сайланадиган 510 депутатдан иборат бўлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети ўзи сайлаган мандат комиссиясининг тақдимиға мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатларининг ваколатларини тўғри деб топиш ҳақида, сайлов тўғрисидаги қонулар бўзилган тақдирда эса — айрим депутатларнинг сайланишини ҳақиний эмас деб топиш тўғрисида қарор қабул қилади.

103-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раисини ва унинг тўрт ўринбосарларини сайлайди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлисларига раҳбарлик қилади ва унинг ички тартибининг бошқаруви.

104-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиялари йилга икки марта қақирлади.

Набатдан ташқари сессиялар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми томонидан ўз талаббоси билан ёки Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатларининг камда учдан бир қисмининг тақлифига биноан қақирлади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси Олий Советнинг мажлисларидан, шунингдек мажлислар ўртасидаги даврда ўтказиладиган Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиялари ва бошқа комиссияларнинг мажлисларидан иборат бўлади.

105-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советига қонун лойиҳаларини тақлиф қилиш ҳуқуқи Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, Қо-

рақалпоғистон Автоном Республикасига ўз давлат ҳокимияти олий органи орқали, Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий комиссияларига ва бошқа комиссияларига, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатларига, Ўзбекистон ССР Олий Судига, Ўзбекистон ССР Прокурорига берилади.

Жамоат ташкилотлари ҳам ўзларининг республика органлари орқали қонун лойиҳаларини тақлиф қилиш ҳуқуқига эгадилар.

106-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳомаасига киритилган қонуналарнинг лойиҳалари ва бошқа масалалар унинг мажлисларида муҳомаа қилинади. Зарурат туғилган ҳолда қонун лойиҳаси ёки тегишли масала дастлабки тарзда ёки қўшимча равишда кўриб чиқиш учун бир ёки бир неча комиссияга топширилиши мумкин.

Ўзбекистон ССР қонуналари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорлари ва бошқа ақтариини ёқлаб Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари умумий сонининг кўпчилиги овоз берган тақдирда улар қабул этилган ҳисобланади.

Ўзбекистон ССР қонуналарининг лойиҳалари ва республиканинг давлат ҳаётига оид бошқа муҳим масалалар Ўзбекистон ССР Олий Совети ёки Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарори билан халқ муҳомаасига қўйилиши мумкин.

107-модда. Ўзбекистон ССР қонуналари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг қарорлари ва бошқа ақтари ўзбек ва рус тилиларида, Қорақалпоғистон АССР учун эса қорақалпоқ тилида ҳам, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси ва Секретарининг имзолари билан эълон қилинади.

108-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, министрларга, Ўзбекистон ССР Олий Совети тузадиган бошқа органларнинг раҳбарларига, шунингдек Ўзбекистон ССР территориясида жойлашган Иттифок қарамоғидagi корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига Ўзбекистон ССР ихтиёрига берилган масалалар юзасидан сўров билан мурожаат қилишга ҳақлидир. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ёки сўров тааллуқли бўлган мансабдор шахс Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажмур сессиясида озгаки ёки ёзма жавоб беришлари шарт.

109-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ўзбекистон ССР Олий Советининг розилигисиз, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиялари ўртасидаги даврда эса Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг розилигисиз жиноий жавабгарликка тортилиш, қамоққа олиниши ёки суд йўли билан бериладиган маъмурий жазо чораларига тортилиши мумкин эмас.

110-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми — Ўзбекистон ССР Олий Советининг доимий ишлайдиган, ўзининг бутун фаолияти тўғрисида унга ҳисоб берадиган, унинг сессиялари ўртасидаги даврда Ўзбекистон ССР давлат ҳокимиятининг олий органи вакилларини Конституцияда кўзда тутилган доираларда амалга оширадиган доимий органини сайлайди.

111-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми депутатлар орасидан Олий Совет Президиумининг Раиси, Раиснинг икки ўринбосари (Раис ўринбосарларидан бири Қорақалпоғистон АССРдан бўлади), Президиум Секретари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ўн етти аъзосидан иборат қилиб сайланади.

112-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми:

1) Ўзбекистон ССР Олий Советига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар ўтказишни таъинлайди;

2) Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияларини қақиради;

3) Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириш туради;

4) Ўзбекистон ССР Конституциясига риоя этилишини контрол қилади ва Қорақалпоғистон АССР Конституцияси ва қонуналарининг Ўзбекистон ССР Конституцияси ва қонуналарга мувофиқ бўлишини таъминлайди;

5) район (шаҳар) халқ судларига сайлов ўтказишни таъинлайди;

6) Ўзбекистон ССР қонуналарини тақин қилади;

7) халқ депутатлари маҳаллий Советларининг фаолиятига раҳбарлик қилади;

8) Ўзбекистон ССРнинг маъмурий-территориал тузилиши масалаларини ҳал этиш тартибини белгилайди; Қорақалпоғистон АССРнинг районларга бўлинишини тасдиқлайди; областларнинг чегараларини ва районларга бўлинишини белгилайди ва ўзгартиради; районлар, шаҳарлар, шаҳарлардаги районлар, шаҳар посёлкалари, қишлоқлар, овулларни тузиш; шаҳарларнинг бўйсунушини белгилайди; районларнинг, шаҳарларнинг, шаҳардаги районларнинг, шаҳар посёлкаларининг, қишлоқларнинг, овулларнинг ва бошқа аҳоли пунктларининг номларини ўзгартиради;

9) Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг қарор ва фармойишлари, халқ депутатлари област Советлари, Тошкент шаҳар Советининг қарорлари қонунга мувофиқ бўлмаса, уларни бекор қилади;

10) Ўзбекистон ССРнинг фахрий унвонларини белгилайди ва беради; Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлайди;

11) Ўзбекистон ССР граждандарига қабул қилади; бошпа бериш ҳақидаги масалани ҳал этади;

12) Ўзбекистон ССР судлари томонидан ҳукм қилинган граждандарни авф этади;

13) Ўзбекистон ССРнинг халқаро шартномаларини ратификация ва денонсация қилади;

14) Ўзбекистон ССРнинг чет давлатлардаги ва халқаро ташкилотлар ҳузуридаги дипломатик вакиллари таъинлайди ва қақириб олади;

15) ўз ҳузуридаги чет давлатлар дипломатик вакиллари ишонч ёрлиқларига ва қақириб олиниш ёрлиқларини қабул қилади;

16) Ўзбекистон ССР Конституциясида ва қонуналарда белгиланган бошқа ваколатларни амалга оширади.

113-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Олий Совет сессиялари ўртасидаги даврда кейинчалик наватбадги сессия тасдиғига киритиш шартли билан:

1) зарурат туғилган тақдирда Ўзбекистон ССРнинг амалдаги қонуналарига ўзгартишлар киритади;

2) Қорақалпоғистон АССР чегараси ўзгартириш тасдиқлайди, янги областларни тузади;

3) Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг тақлифига биноан Ўзбекистон ССР министрликларига ҳамда Ўзбекистон ССР давлат комитетларини тузади ва тугатади;

4) Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг тақдимиға биноан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети составига киритилган айрим шахсларни лавозимдан овоз қилади ва таъинлайди.

114-модда. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фармойишлар чиқаради ва қарорлар қабул қилади.

115-модда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг ваколати тамом бўлганидан кейин Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми янги сайланган Ўзбекистон СС

(Боши 1, 2 ва 3-бетларда).

15 606

[illegible]

Район (шаҳар) халқ судларининг халқ судьялари район (шаҳар) граждандлари томонидан умумий, тенг ва туپла-тўғрғи сайлов ҳуқуқи асосида, яширин овоз бериш йўли билан беш йил муддатга сайланади. Район (шаҳар) халқ судларининг халқ маслаҳатчилари граждандлар ишлайдиган ёки истиқомат

183-модда. Ўзбекистон ССР Конституцияси Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатларининг камида учдан икки қисmini ташкил этган кўпчилик қабул қилган Ўзбекистон ССР Олий Совети қарори билан ўзгартирилади.

(Боши биринчи бетда).

дан 60 йил мумдадан поляк
Халқига миллий давлатчилик
ни тиклаш йўлини очиб бер-
ган Польшада муқаддас
берган Декретни Владимир
Ильич Ленин имзолаган эди.
Пролетар революциясининг
йўлбошчиси поляктарнинг ўз
таъдирини ўзи белгилash ҳу-

либ олмакдаман. Бу шахсан мен учун юксак шарафдир ва мен бундан астойдил мамнунман. Бундай юксак муносибати учун партиянинг раъбар-шароҳати, унинг сийалсини — дунёни барпо этишига қўйиётган ҳиссаси эътироф этилганлигидан далолат беради. Удуг Октябр социалистик революцияси ана шу социалистик дунёга асос қўйган эди.

Ана шу муҳим тарихий воқеа поляк халқининг тақдирига айинкса натта таъсир

катини ишовчи, социализмнинг порлоқ гоёси ва худди шу тарзда ўз халқига ҳам ахишкор хизмат қила олишга чўқур эътиқод уларни курашга бошлаб борди.

Тарих интернационализм билан ватанпарварлик ҳам-бўлишча бўлагачлигини та-

маи, ишчилар сийғибгани фарзандим, бутун куч-гайратими шу сифга хизмат қилишга бағишлаган. Мен олган мукофоти билан астойдил фахрланмоқдаман ва азиз ўртоқлар, сизларга чин қўчилигим миннатдорчилик

изҳор қиламан. (ТАСС).

ДУСТЛИК ВА БАХТ МАНИФЕСТИ

ОЛИЙ СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

1978 йил 19 апрель куни — Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг янги Конституциясини қабул қилган кун республика йилномасига олтин харфлар билан ёзилди. Йиллар ўтар, бунёдкорлик ишлари эстафетасини янги авлодлар қабул қилар, аммо СССР Конституциясининг улуғвор негизда яратилган ҳаётийликни Асосий Қонуни қабул қилган бу кун ҳалқ хотирасида абадий сақланиб қолади.

Эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг янги авлодлар қабул қилган, аммо СССР Конституциясининг улуғвор негизда яратилган ҳаётийликни Асосий Қонуни қабул қилган бу кун ҳалқ хотирасида абадий сақланиб қолади.

РЕДАКЦИОН КОМИССИЯНИНГ АХБОРОТИ

Ўртоқлар! Сессияда Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилишда йилнома бир депутат ташаббуси билан оғирлашди. Булар орасида ишчилар, колхозчилар, фан ва маданият, партия, совет, органлари ва мамоот ташкилотларининг ходимлари, Қорақалпоғистон АССРнинг, республикадаги барча областларнинг вакиллари қатнашди.

Редакцион комиссия аўр мамуният билан қуйилганларни таъкидлаб ўтди: сўзга чиққан депутатларнинг ҳаммаси Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг янги Асосий Қонуни лойиҳасини тўла-тўқис маъқуллашди, уни қабул қилиш кераклигини ақидилан билан изҳор қилдилар. Улар миллионларча савлобчиларнинг фикрини ифодалаб, ленинчи партиянинг доно ички ва ташқи сийбати астойдил қўллаб-қувватладилар. Ўзбекистон меҳнаткашларининг бузилмас бирлигини, уларнинг КПСС Марказий Комитети ва унинг замонавийнинг атоқли партия ва давлат арбоби Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Сийбис бюроси теварагига жипслаганлигини намойиш қилдилар.

Шу билан бирга депутатлар лойиҳага бир қанча тузатиш ва қўшимчалар киритдилар.

Масалан, Фаргона область Ленинград район икромия комитетининг раиси депутат Т. Исмомов маҳаллий Советлар органларининг ваколатларини тўлароқ белгилаш ва қуйидаги мазмундаги янги моддани лойиҳага

маи Конституцияни бир овоздан қабул қилдилар. Элатилар Ўзбекистон ССР янги Конституциясининг кучга киришини гулдур, давомди қарсақлар билан таъриқладилар. Бу Конституция қардошлик ва бахт-саодатнинг гоят катта ҳужжати бўлиб, республикада ленинчи миллий сийбати амалга ошириш натижасида рўй берган ажойиб ўзгаришларни акс эттирди.

ДЕПУТАТ Ш. Р. РАШИДОВНИНГ ЯКУНЛОВЧИ НУТҚИ

Депутат Ўртоқлар! Хозиргина Ўзбекистон ССР Олий Совети Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси кучга кирган хозирги вақтда унинг ҳар бир моддаси, унинг ҳар бир қондаси давлат органлари, мамонадор шахслар, барча граждандар амалий фаолиятининг қўллаб-қувватлаш, жанговар программаси бўлиб қолганига эришилди зарур.

Конституция қондаларини рўйбга чиқариш бутун давлат ва кўнжалар фаолиятининг ҳокимият ва бошқарув органларининг бутун ишини сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариш лозим. Аввало, янги Конституцияда қабул этилиши кўзда тутилган ёки ундан келиб чиқадиган ҳуқуқий ҳужжатлар ишлаб чиқишлири керак. Бу гал Ўзбекистон ССР Олий Советининг регламентини, республика Министрлар Совети тўғрисидаги Қонуни, Ўзбекистон ССР Олий Советининг сайлов тартиби тўғрисидаги қонунлар ва маҳаллий нияҳатдан янада ривожлантириш учун жула катта аҳамиятга эга бўлади. Конституция партия сийбатиинг революцион — ўзгартириш ишчин бутун ҳуқуқига намойиш қилди, социализм ҳаётийликни ҳаёти ҳама соҳаларининг милсий ривожланиши учун чинакам ҳечқис имкониятларини таъминлаганлигини кўрсатади.

Марксизм-ленин ва м д а н бошқа бирорта идеология ҳам, Коммунист партия ҳам, бошқа бирорта партия ҳам, социализмдан бошқа бирорта иқтисодий тузум ҳам мамлакатимизда тарихан қисқа муддатла тарқиб топан турли миллат ва элатларнинг чинакам бўзилмас бирлиги, жиқлиги ва қардошлиқни таъминлай олганлигини ва таъминлай олмаслигини республиканинг

СОВЕТ ХАЛҚЛАРИНИНГ ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

Илгари ҳабар қилинганидек, Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдан ташқари олтинчи сессиясида ўтган кун Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Конституциясини (Асосий Қонуни)нинг лойиҳаси ҳам

Депутат Р. ЭШЧОНОВ нутқи

ХОРАЗМ ОБЛАСТ ИКРОМИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси совет халқининг ҳаётида жула катта ва гоят муҳим воқеалар рўй берган бир пайтда ўтмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Сийбис ва Узоқ Шарқ районларига қилган сафарига алоқадор бўлиб, Бу сафар партия билан халқнинг бузилмас бирлигини янада зўр куч билан намойиш қилди.

Ривожланган, социализм шароитида КПССнинг раҳбарлик родини қонуний тартибда мустаҳкамлаб берган СССРнинг янги Конституцияси меҳнаткашларини ўзининг жанговар авангарди — Коммунист партия теварагига жипслаганирувчи энг муҳим ҳужжат бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси меҳнаткашларимизнинг Ленин партиясига ҳечқис салдоқини қийол иббат этуви ани бир дадилдир.

Депутат Н. ЭРГАШЕВА нутқи

ШОФИРҚОН РАЙОНИДАГИ К. МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ

Мен Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг ишида қатнашиш имконияти берилганидан ўзимни ҳечқис бахтиёр деб ҳисоблайман. Бу сессия республикамизнинг тарихига олтин харфлар билан ёзиб қолинади. Ҳаммаиш учун азиз бўлган Владимир Ильич Ленин раҳбарлигида амалга оширилган зафарли Улуғ Октябрь социалистик революцияси менга ва мен каби қўнлар-қўн ўзбек хотин-қизларига шу бахтни бахш этди.

Мен Карл Маркс номли колхозда ишлайман. Бу кўнжалар ҳосилдорлик жиҳатидан районимиздаги асос, бутун областимизда ҳам илғор кўнжаларнинг биридир. Колхоз пахтакорлари юбилей йилида 1152 гектар майдоннинг ҳар гектари

да унинг умумхалқ муҳокамаси якунири тўғрисидаги доклад юзасидан музокаралар бўлди. Куйида музокара қатнашган депутатларнинг нутқлари эълон қилинаётир.

Депутат И. И. ГОЛОВАЧЁВ нутқи

ҚАШҚАДАРЕ ОБЛАСТ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕКРЕТАРИ

Бутун совет халқи ярим йилдан кўнроқ вақтдан буён СССР янги Конституцияси асосида яшамокда ва меҳнат қилмоқда. Бу Конституция коммунист иқтисодиёти бўлини бамисоли ёрқин машъалдек ёрғиб турди. Йиллар ўтиб ўтди, болаларимиз ва набираларимиз аса замонавийнинг ани шу жула муҳим ҳужжатиининг бош иқдори — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежнев номини ҳақиқат миннатдорчилик билан тилига олади.

Ўзбекистон ССР Конституциясининг лойиҳаси — Совет Иттифоқи Асосий Қонуни амалга ошириш негиз программасининг таркибий қисми. КПСС XXV съезди қарорларининг амалий жиҳатдан рўйбга чиқарилишиди. Конституция лойиҳаси республикамиз ҳусусиятларини батамом акс эттириб, етук социалистик жамият шарт-шароитларига мосдир.

Областимизда республика Асосий Қонуни лойиҳаси меҳнаткашларининг сийбис активлиги гоят кенг қулоч ёган бир шароитда муҳокама қилинди, нияҳатда амалий ва конкрет характерга эга бўлди. Областимизнинг барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг Сийбис билан узоқ-шарқларига қилган бўлган учрашуварлида сузлаган нутқларидаги маслаҳатлари ва ис

Депутат Э. БАЛХЧИ нутқи

САМАРҚАНДАГИ 8 МАРТ НОМЛИ ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИНИНГ МОТОРИСТ-ТИКУВЧИСИ

Ўзбекистон ССР янги Конституциясининг лойиҳаси республикамизнинг қолдиқ ва ёлпасига саводсизликдан маданият чўғриларини сари, экономика ва маданиятнинг ҳама соҳаларини раванг тодириш сари босиб ўтган катта ва оғир йўлининг жамланган якунидир. Фабрика ветеранлари Конституция лойиҳасини муҳокама қилар экан, ўтмишга назар солмай қололмайдилар. Бизнинг фабрикамиз 1930 йилда ташкил топти. Бу вақтда ҳали ишчилар бор эди, 27 кишидан иборат артель «ишчилар коллективи» деб аталар эди. Шу артель негизда фабрика вузудга келтирилди. Машин

